

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput CXXXVIII. Causæ excusantes à restitutione famæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

non amoveat, dum potest; necnon in eo qui per inadvertentiam, vel errorem inculpatus, dedit alteri venenum, qui si non faciat quod potest, ne sequatur nocumentum, dum errorem agnoscit, ipsi imputabitur, tamquam causæ formaliter injustæ.

1321 Si tamen causam illam tollere jam non possit, quia auditores, apud quos famam proximi læsit, ipsi se retractanti credere nolunt, habere debet firmum propositum impofterum faciendi quidquid poterit ad famam ipsi restituendam, vel certe ad impetrandam à persona læsæ injuriæ & damni compensationem, ipsi offerendo, & præstando (si requirat) compensationem in pecunia, vel aliis rebus, juxta regulam S. Thomæ q. 62. a. 2. ad 2. *Cum aliquis prodat crimen alterius contra ordinem debitum, tenetur ad compensationem famæ, quantum potest.. vel si non possit famam restituere, debet ei aliter compensare, sicut & in aliis dictum est, utique ad r. ubi sic: Quando id quod ablatum est, non est restituibile per aliquid æquale, debet fieri recompensatio, qualis possibilis est, puta cum aliquis alicui abstulit memoriam, debet ei recompensare vel in pecunia, vel in aliquo honore, considerata conditione utriusque personæ, secundum arbitrium boni viri.* Si contingat ergo filiam aliquam pauperem, aliàs cattam, casu aliquo infortunato & extraordinario lapsam esse in impudicitiam, de eaque per detractionem manere enormiter diffamata; detractor, si dives sit, videtur obligandus ad hoc ut (mediante compositione) pecuniis, juxta prudentum arbitrium, modo sibi possibili compenset damnum, quod isti filix intulit, licet ad æqualitatem fortè non possit. Enimverò Deo pro injuria per peccatum mortale irrogata, satisfacere non possumus per aliquid æquale; ab omni tamen satisfactione non ideo exempti sumus.

CAPUT CXXXVIII.

Causa excusantis à restitutione famæ.

1322 **P**Lurimas refert Diana p. 11. tr. 6. resol. 57. Legitimæ causæ colligi debent ex conditionibus requisitis ad hoc ut lex restitutionis obliget. Quarum

Prima est, quòd sit possibilis, nec nimium difficilis; qualis est dum restitutio fieri non potest absque dispendio longè majori.

Secunda, quòd sit utilis, id est cum spe profectus; quæ proinde cessante, cessat restitutionis obligatio. Quia cessante fine, cessat lex. Quo ex capite detractor excusatur, dum alià viâ crimen justè, v. g. per sententiam Judicis, publicum evasit.

Tertia, quòd infamia reipsa subsequuta sit. Unde si crimen præviè notum erat, vel auditores detractori non adhibuerunt fidem, sed ipsum repulerunt, non est obligatio restituendi.

Quarta, quòd infamia per detractionem causata, adhuc perseveret: si enim oblivione deleta sit, vel infamatus aliunde famam suam recuperaverit, obligatio cessat, nisi infamatus intermedio tempore, ratione diffamationis passus fuerit aliud damnum: tunc enim pro illo detractor satisfacere debet.

Quinta, quòd infamatus velit sibi famam restituere. Quòd velè tamdiu præsumitur, quamdiu de restitutionis condonatione non constat. Unius tamen particularis condonatio non sufficit, dum infamia in alios etiam redundat: quo casu unus particularis condonare non potest restitutionis obligationem, absque aliorum consensu: quia de aliorum fama disponere non potest.

Sextam causam nonnulli adferunt, justam scilicet compensationem, ut si prior detraxeris famæ alterius, & ille postea tantumdem tua. Ita Lessius, Bonacina, Malderus, Sylvius, &c. aientes, tunc te non teneri famam alteri restituere, nisi alter vicissim tibi paratus sit restituere. Verum eam causam non admittit noster Urbanus ab Ascensione, nec certè facile est admittenda. 1º. quia non licet detractionem detractione ulcisci. 2º. videndum, an ex parte læsæ famæ, vel damni ex læsione illa secuti, utrumque sit æqualitas: non enim licet minorem detractionem graviore repellere, multò minus falsum crimen ei imponere, qui verum crimen occultum alterius revelavit. 3º. dum alter alteri falsi criminis impositione detraxit, quisque tenetur ad retractationem: utpote sine qua non tollitur damnum. Unde hic eadem non est ratio, sicut in compensationibus pecuniariis: quia ex hoc quòd tu me dixers fornicatum, non recuperas famam amissam per hoc quòd te prius dixerim esse furem. 4º. injuriam injuriâ repellere non est Christianum, imò Christianismi regulis contrarium: utpote exigentibus non malum pro malo reddere, sed pro malo illato satisfacere, de eoque displicere, se cum injuriante reconciliare, ipsumque benevolò affectu serè excipere. Propterea Confessarius facilis esse non debet in excusandis à restitutione detractoribus, eo mutux detractionis pretextu; sed ipsos efficaciter inducere ad retractandum quòd malè de proximo dixerunt, serèque dolendum de offenso per detractionem proximo, deque dato aliis scandalo.

CAPUT CXXXIX.

Quicumque est causa efficax injustæ damnificationis, ad eam passivè cooperando, tenetur ad restitutionem.

ITa S. Thomas q. 62. a. 7. ubi sic: *Discendum quòd ad restitutionem tenetur aliquis, non solum ratione rei alienæ, quam accipit, sed etiam ratione injuriosæ acceptionis. Et ideo quicumque est causa (efficax, ut postea patebit) injustæ acceptionis, tenetur ad restitu-*